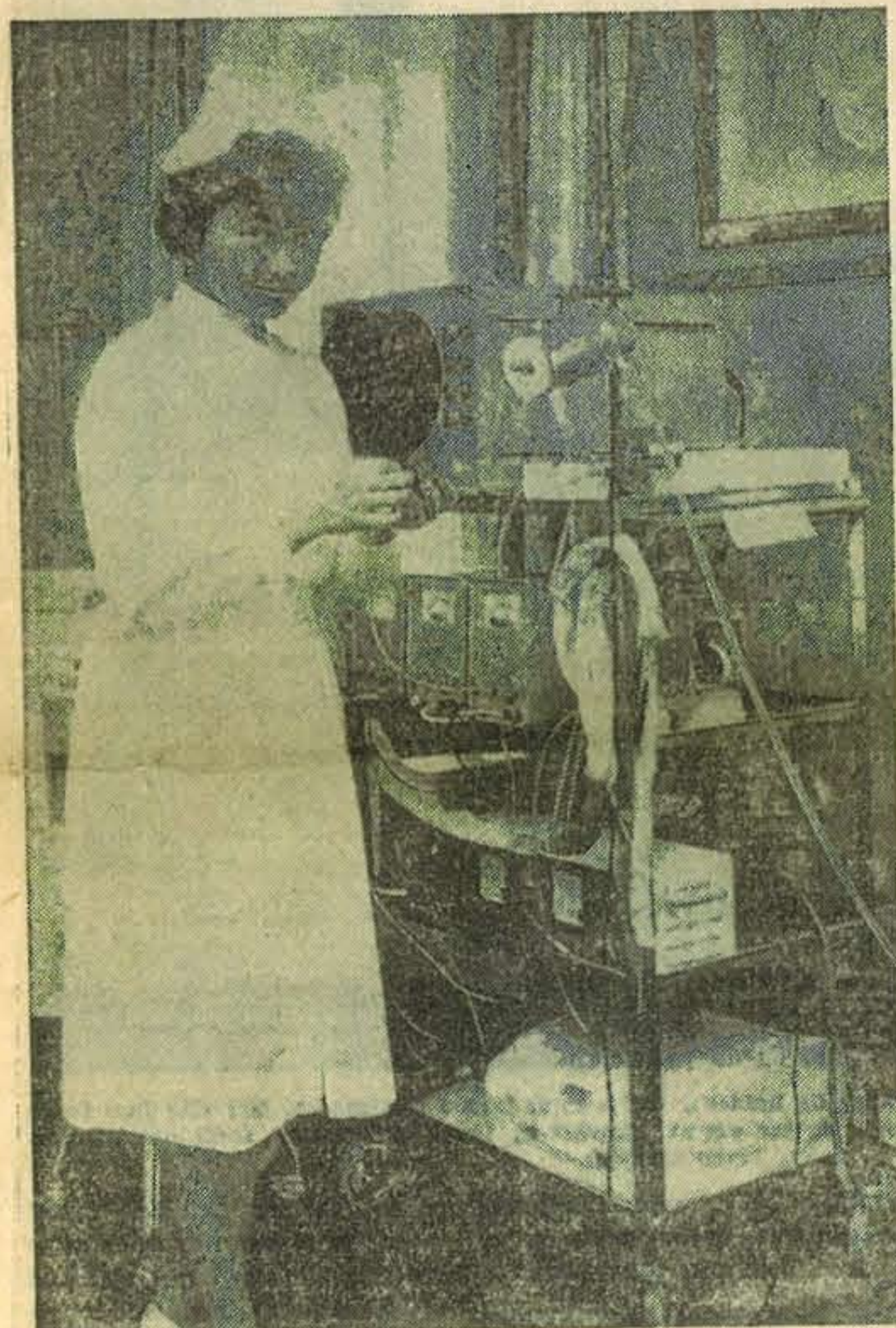

„Tuberkulosen er i dag et større sosialt enn medisinsk problem“

Søster Oddveig kan stolt demonstrere sanatoriets flotte utstyr til spirometriske målinger. Utstyret skal nå overføres til Sentralsykehuset i Akershus.

Skiftende forhold på Grefsen Sanatorium

Tidene endrer seg, og sanatoriene med den. Med utgangspunkt i Grefsen sanatorium i Oslo, kan man trygt slå fast at nå formår ikke tuberkelbasillen lenger å spre uhygge omkring seg. En pasient kommer ikke lenger til

nelig ble bygd som badested. Selv om belegget har variert, kan ikke det samme sies om stedet — der står de romslige trebygningene akkurat som de gjorde i åpningsåret 1858. Like nyvorte og pittoreske, og omgivelsene er fremdeles like parkpregede, gløttet mot fjorden like åpent som det

kevel best til uttrykk i at planen nå er å gjøre attføringsanstalt av sanatoriet, samtidig som en ny lungeavdeling opprettes på Lørenskog sykehus. Det verdifulle laboratoriet skal overføres Lørenskog sentralsykehus. Det er i dag et av landets beste, takket være innsats av overlege Frostad, som i en mannsalder har vært en kapasitet på tbc-området.

Mer sosiale enn medisinske problemer

— Nedleggelsen betyr kanskje at tuberkulose ikke lenger er noe problem?

— Ikke i samme grad som tidligere, skjønt behov for sanatorium vil det nok være i mange år framover, lyder overlegens svar. Problemer er det også nok av, skjønt de i dag er mer av sosial enn av medisinsk art.

I dag fins medisiner, men fortsatt er rekonvalesenttiden lang — opptil to år, 6—9 måneders sykehusopphold inkludert. Ineffektiviteten i denne

førsel er spesielt disponert for tuberkulose. Mange har levet på livets skyggesider, de har misbrukt alkohol og narkotika og således brutt ned motstandskraften. Statistikken viser at dødeligheten hos alkoholikere er 40 ganger større enn i den vanlige befolkning, sier overlegen.

Friheten frister for mye

Tuberkulosen hos denne gruppen er det også vanskelig å få

Tekst: Beno

Foto: Rolf Soler

bukt med. Såpass likeglade er mange blitt, at det å ta den daglige — og store — dosen tabletter, er blitt uoverkommelig. Mang en potteplante har fått svi for det! Dessuten frister friheten i litt for høy grad. En ulovlig tur til byen resulterer gjerne i en

tjeneste for vel 30 år siden, var belegget et annet, sier overlege Frostad. Dengang var det oftest ungdom på 15—25 år det gjaldt å redde. Deres tragedie var en ødelagt start. Så tallrike var de, at de eldre kom langt uti ventelisten. I en senere periode kom de middelaldrende, som ofte fikk sitt familieliv ødelagt. I dag utgjør 50—70-åringene den største delen. For dem er problemet: å skifte yrke og hjemsted umulig. De er ofte blitt for uelastiske til å omskoleres. Aldersforandringer i hjerte og lunger betyr en ekstra belastning ved f. eks. operasjon, slik at inngående lungefunksjons- og hjertepøver må gjøres.

Vernede arbeidsplasser må til

Tilbakeføringen og beskjeftigelsen er det sosialkuratorene Arne Olsen og Gerd Aspenes som tar seg av. Deres ønske er i korthet:

Vi må få flere vernede arbeids-

Overlege, dr. med. Simon Frostad: — Problemene har skiftet meget i de tredivte årene jeg har praktisert.

imidlertid arbeidet med tilbakeføringen by på vanskeligheter, idet den avvikende del av klientellet relativt er så mye større nå enn før. Hele 45 prosent viste avvikende reaksjonstype ved den undersøkelse kurator Olsen foretok, og de siste år er det bare tre-fire som har passet inn i attføringsinstitutt.

Enklere for barna

Enklere er det med barna. Av dem er det i dag 25 i alderen 1/2 til 14 år — en tilsynelatende glad og trivelig gjeng, som har barnehage, park og en egen avdeling med lekestue og klasserom å boltre seg i. Ja, for lærdom må til. Forsøksplanen følges i den to-delte skolen, og på Sanatoriumet er det blitt tatt både realskoleeksamen og folkeskoleeksamen, ja til og med artium og forberedende prøve ved Universi-